

Kuidas toetada energiapööret ja vähendada energiavaesust?

Mis on energiavaesus ning selle põhjused?

Energiavaesus (või energiaostuvõimetus vastavalt Energiamajanduse korralduse seadusele) esineb siis, kui leibkond ei suuda saavutada minimaalset koduse energiatarbimise taset, mis on vajalik põhivajaduste rahuldamiseks ja tõhusaks ühiskonna tegevustes osalemiseks. Energiavaesus on mitmemõõtmeline nähtus, mille põhjuseks peetakse **madala sissetuleku, suurte energiakulude** ja hoonete vähese energiatõhususe kombinatsiooni.

Energiavaesusega võivad kaasneda:

- ebasobivad sisetemperatuurid (liiga kuum või liiga külm)
- halb siseõhu kvaliteet
- ebapiisavad eluruumi mugavus ja sanitaaringimused
- ebaproportsionaalselt suured energiakulud, mis sunnivad elanikke tegema soovimatuid otsuseid (näiteks dilemma "küta või süüa").
- ebakindel juurdepääs energiale (sõltuvus ebastabiilsest ja ebakindlast energia-varustusest).
- märkimisväärne psühholoogiline stress seoses liialt kõrgete energiaarvete tõttu

peaaegu **7%**-l ELI elanikkonnast on oma kommunaalarvete võlgnevused.

üle **41 miljoni** eurooplase ei suuda oma kodu piisavalt soojana hoida.

peaaegu **15%** elab eluruumides, mis lekivad, on niisked või hallitavad.

Käimasolev üleminek ELI kliimanetraalsele majandusele nõuab energia-vaesuse probleemi lahendamist ja energiapöörde sotsiaalsete aspektide leevendamist, et tagada taskukohased energiahinnad ja sotsiaalne kaasatus.

1. Diagnoos

Kuidas tuvastada, kas teie omavalitsus on mõjutanud energiavaesusest?

- Koguda asjakohaseid andmeid
- Kaardistada huvigrupid ja korraldada kohtumisi, et tuvastada võimalikud sünergiad erinevate haldustasandite (riigi valitsus, EL) ja kohalike kogukondade vahel.
- Määratlege kohaliku energiavaesuse iseloom ja teavitage sellest teisi osapooli.

2. Planeerimine

- Pange paika visioon koos ajakavaga
- Koostage loetelu võimalikest meetmetest, mis on suunatud energiavaesuse vastu võitlemiseks, alates erakorralistest meetmetest kuni pikaajalistest meetmeteni. - Mis sobib kõige paremini konkreetsesse kohaliku konteksti ja vastab elanike vajadustele
- Töötage välja kohalik sotsiaalne tegevuskava (mis käsitleb järgmisi põhiküsimusi: Mida? Kes? Kuidas? Millal? Kui palju?)

3. Rakendamine

Rakendage tegevuskava, milles määratletakse ka takistused ja võimalused.

- Seadke prioriteedid õigesti - valige sobivad meetmed maatriksmeetodiga.
- Teadlikkuse tõstmise kampaania - järjepidev kommunikatsioon koos selge sõnumi edastamisega; ning empaatia sihtgruppi suunas.
- Kodukülastused haavatavates majapidamistes - näpunäidete jagamine
- Kõik-Uhes Teadmiste keskused (One-Stop-Shop) - kas füüsilised või virtuaalsed keskused, kust tarbijad saavad teavet erinevate energiaga seotud teenuste ja teabe kohta.
- Hoonete renoveerimise meetmed energiatõhususe parandamiseks

	Lühike ajakava	Keskmine ajakava	Pikk ajakava
Väike mõju	Kodukülastused; Teadlikkuse tõstmise kampaania	Teadlikkuse tõstmise kampaania	Käitumise muutused
Suur mõju	Toetused, rahastamisvahendid	Energiavaesuse integreerimine kohalikesse energia- ja kliimakavadesse; Ühisrahastuskampaaniad	One-Stop-Shop keskused; Hoonete renoveerimine